

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 20/08-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. apríla 2008 v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Jána Auxta a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť spoločnosti U., so sídlom S., zastúpeného JUDr. P. L., N., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozhodnutím Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 o schválení príklepu a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti U., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 **p o r u š e n é b o l o .**

2. Uznesenie Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 **z r u š u j e .**

3. Okresný súd Ružomberok **j e p o v i n n ý** uhradiť spoločnosti U., trovy konania v sume 6 296 Sk (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) do dvoch

mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. P. L., N.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. III. ÚS 20/08 zo 16. januára 2008 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť U. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Ružomberok (ďalej aj „okresný súd“) sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 o schválení príklepu.

Predmetom sťažnosti je skutočnosť, že súdny exekútor viedol exekučné konanie od 17. mája 2006 v prospech oprávneného H., s. r. o., L., proti povinnému J. J., nar, L. Predmetom zabezpečenia pohľadávky oprávneného v exekučnom konaní bol návrh na predaj nehnuteľností vo vlastníctve povinného, na ktoré bolo predtým zriadené zmluvné záložné právo v prospech prednostného záložného veriteľa spoločnosti P., s. r. o., N. (na základe vkladu záložného práva do katastra pod sp. zn. ... z 10. januára 2006), ktorý neskôr svoju pohľadávku zabezpečenú týmto záložným právom postúpil na základe zmluvy zo 7. marca 2007 na M. Š., N.

Sťažovateľ nadobudol záložné právo k nehnuteľnosti na základe zmluvy o odplatnom postúpení pohľadávky od M. Š. 4. júla 2007. Podľa sťažovateľa súdny exekútor a okresný súd napriek tomu, že nikdy nebol daný súhlas sťažovateľa a už uvedených záložných

veriteľov na predaj predmetnej nehnuteľnosti, vykonal dražbu 4. septembra 2007 a schválil udelenie príklepu (uznesením z 3. októbra 2007), čím porušil ustanovenie § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka, ako aj § 61a ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Predseda okresného súdu sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 3003/08 z 22. januára 2008 doručeným ústavnému súdu 7. februára 2008, ktorého súčasťou je vyjadrenie zákonnej sudkyne JUDr. J. M.

V stanovisku sudkyne sa uvádza:

„Dňa 17. 5. 2006 sa začalo pred súdnym exekútorom JUDr. J. F. Exekútorský úrad so sídlom v L. exekučné konanie EX 179/2006 na vymôžeme pohľadávky oprávneného H., s. r. o., L., proti povinnému J. J., vo výške 256.172.- Sk priznanej vykonateľným rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 5 C 54/2006-41 zo dňa 21. 2. 2006.

*Vykonaním vyššie uvedenej exekúcie poveril tunajší súd súdneho exekútora JUDr. J. F. poverením zo dňa 25. 5. 2006 pod číslom 5508*013081, a to v zmysle ust. § 44 ods. 2 Zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti /Exekučný poriadok/.*

Neexistoval žiaden zákonný dôvod, pre ktorý by súd nemal udeliť poverenie na vykonanie exekúcie, keď súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva súdnemu exekútorovi povinnosť predložiť so žiadosťou súdneho exekútora o vydanie poverenia aj súhlas záložného veriteľa, ako na to poukazuje sťažovateľ vo svojej sťažnosti. V čase udelenia poverenia ešte nie je zrejmé, akým spôsobom bude súdny exekútor viesť exekúciu.

Dňa 12. 9. 2007 predložil poverený súdny exekútor tunajšiemu súdu návrh na schválenie príklepu udeleného pri dražbe nehnuteľností konanej dňa 4. 9. 2007 spolu so spisovým materiálom.

Z obsahu spisu súdneho exekútora bolo ďalej zistené, že súdny exekútor dňa 7. 7. 2006 vydal upovedomenie o začatí exekúcie, a to predajom nehnuteľností a zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosť vo vlastníctve povinného vedenú na LV č. ... Katastrálneho úradu v Ž., Správa Katastra R., dňa 24. 8. 2006 vydal exekučný príkaz na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností a zriadením exekučného záložného práva na uvedenú nehnuteľnosť. Postup súdneho exekútora bol v súlade s ustanoveniami § 47, § 48, 52, 53 Exekučného poriadku.

Následne boli vykonané zo strany súdneho exekútora ďalšie procesné úkony v súvislosti s vykonávaním exekúcie predajom nehnuteľností.

Spôsob vykonávania exekúcie určuje súdny exekútor, tento musí byť v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku /§ 167 až 172 Ex. poriadku/. Spôsoby vykonania exekúcie ustanovuje znenie § 63 ods. 1, 2 Exekučného poriadku.

Podľa § 134 Exekučného poriadku, exekúciu predajom nehnuteľností možno vykonať len vtedy, ak oprávnený s exekúciou predajom nehnuteľností označenej v upovedomení o začatí exekúcie predajom nehnuteľností súhlasí a ak sa preukázalo, že nehnuteľnosť je vo vlastníctve povinného.

Obe podmienky pre vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností boli splnené.

Podľa § 151 h ods. 6 Občianskeho zákonníka, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie možno viesť iba vtedy, ak oprávneným je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s výkonom rozhodnutia alebo s exekúciou súhlasí.

Podľa § 61a ods. 2 Exekučného poriadku, exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávnený je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí.

Vyššie citované zákonné ustanovenia zvyšujú právnu ochranu záložného veriteľa vo vzťahu k uplatneniu práva na exekučné konanie na veci zaťažené zálohom. Záložný veriteľ ako prednostný veriteľ má mať najsilnejšie postavenie pri uspokojovaní svojich pohľadávok zo zálohu a toto právo by nemalo byť obmedzované ani záložnými veriteľmi so záložnými právami, ktoré vzniknú neskôr. Tento legitímny cieľ na druhej strane neznemožňuje a

nemôže úplne znemožniť uplatňovanie práv ostatných veriteľov voči dlžníkovi /PL. ÚS 20/05/

V danom prípade sa stal oprávnený záložným veriteľom na základe postupu súdneho exekútora podľa § 167 Exekučného poriadku, a to zriadením exekučného záložného práva na predmetnú nehnuteľnosť.

Na základe uvedeného nie je zrejmé, v čom spočíva porušenie práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu, keď oprávnený v tomto exekučnom konaní v postavení záložného veriteľa s exekúciou predajom nehnuteľností, súhlasil. “

Právna zástupkyňa sťažovateľa sa k stanovisku okresného súdu vyjadrila podaním z 18. februára 2008 doručeným ústavnému súdu 20. februára 2008, v ktorom okrem iného uviedla:

„Vo veci vyjadrenia sudkyne, JUDr. J. M., máme za to, že sudkyňa či už cielene alebo nevedomky oprela svoje tvrdenia len o časť nálezu Ústavného súdu (PL. ÚS 20/05), pričom podľa nášho názoru je nevyhnutné prihliadať na tento nález z komplexného hľadiska. Preto naďalej trváme na našom vyjadrení uvedenom v sťažnosti, ktoré vychádza z ustanovení platného Občianskeho zákonníka, Exekučného poriadku a v neposlednom rade z predmetného nálezu Ústavného súdu. “

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Na základe sťažnosti a jej príloh, vyjadrení účastníkov a zo spisu okresného súdu sp. zn. 5 Er 341/06 ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti:

Dňa 18. mája 2006 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. J. F. (ďalej len „exekútor“) o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie

„oprávneného H., s. r. o., L. proti povinnému J. J., nar. ..., L. (...)“. Poverenie pre exekútora bolo vydané 25. mája 2006.

Dňa 12. septembra 2007 bola okresnému súdu doručená žiadosť súdneho exekútora o schválenie príklepu pri dražbe nehnuteľností konanej 4. septembra 2007 v katastrálnom území I. pre vydražiteľa J. S., bytom S.

Dňa 3. októbra 2007 okresný súd uznesením sp. zn. 5 Er 341/06 schválil príklep vydražiteľovi pri dražbe nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území I., pričom zamietol námietky povinného proti udeleniu príklepu.

Dňa 18. decembra 2007 podal vydražiteľ na okresnom súde „*Návrh o predbežné opatrenie zamietnutia zápisu záznamového konania a vkladového konania na LV č. ..., z dôvodu nezákonného postupu dražobnej spoločnosti a notára*“.

Ďalej zo sťažnosti vyplýva, že 30. júla 2007 bolo exekútorovi zaslané oznámenie sťažovateľa (v exekučnom konaní záložného veriteľa) o výslovnom nesúhlase s výkonom exekúcie, predmetom ktorej mala byť nehnuteľnosť, ku ktorej má zriadené záložné právo.

V tomto oznámení sa okrem iného uvádza:

„*Týmto Vás dôrazne žiadam, aby ste dražbu, ktorú ste vypísali dňa 25. 7. 2007 (zverejnené v Obchodnom vestníku č. 145/2007, bezodkladne zrušili, vzhľadom na skutočnosť, že spoločnosť U., so sídlom S., IČO: ... je vlastníkom pohľadávky zabezpečenej záložným právom zapísaným na LV č. ... pre kat. úz. I., v časti "C ťarchy ako: pod číslom 1 ako Záložné právo v prospech P., spol. s r. o., N. (IČO: ...) na pozemok KN parc. č. ... o výmere 492 m² zast. plocha a na stavbu rod. dom s. č. ... na parc. č. ... a na konanie na predmetný záloh sme Vám, ako prednostný záložný veriteľ, súhlas neudelili. Súhlas na konanie na záloh Vám nebol udelený ani predchádzajúcimi záložnými veriteľmi.*

Zároveň Vám oznamujem, že spoločnosť U. (...) podala návrh na výkon záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby dňa 30. 7. 2007. Návrh na zámenu účastníka

na katastri nehnuteľností v registri záložných práv v prospech spoločnosti U. (...) bol podaný dňa 30. 7. 2007.

Spoločnosť U. (...) nadobudla pohľadávku na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 4. 7. 2007. “

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) aj nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku. Aj vo výkone rozhodnutia alebo v súdnej exekúcii sa musí každému zaručiť prístup k súdnej ochrane, ak splní predpoklady ustanovené zákonom. K naplneniu záruk na prístup k súdnej ochrane v zmysle citovaného článku ústavy dochádza až vtedy, keď uplatnené právo je efektívne vykonané. Efektívnosť výkonu tohto základného práva vyžaduje, aby všeobecný súd konal objektívne, vylúčil náhodné alebo svojvoľné uplatnenie zákonných možností na rozhodnutie a ak prijme konečné rozhodnutie, vychádzal z toho, čo objektívne zistil.

Základné právo na súdnu ochranu nespočíva len v práve domáhať sa súdnej ochrany, ale túto aj v určitej kvalite, t. j. zákonom ustanoveným postupom súdu, dostať. Podľa názoru ústavného súdu aj na vydanie rozhodnutia o schválení udelenia príklepu súdom sú

primerane kladené požiadavky, ktoré vyplývajú zo základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Znamená to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad, musí byť dostatočne skutkovo a právne odôvodnené a nemôže byť prejavom svojvôle.

Ústavný súd vychádzal pri posúdení veci sťažovateľa zo svojej konštantnej judikatúry, podľa ktorej zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Tento prístup ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam všeobecných súdov je dôsledkom toho, že všeobecné súdy vychádzajú pri prerokúvaní a rozhodovaní vecí patriacich do ich právomoci zo zákonnej úpravy a vlastnej interpretácie zákonov a podzákonných úprav. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti však vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo alebo nebolo porušené základné právo alebo sloboda účastníka konania pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06). Rozhodnutiu všeobecného súdu vo veci samej (vrátane rozhodnutia všeobecného súdu v exekučnej veci) musí predchádzať jeho postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a tiež príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách.

Z uvedených ústavných princípov vychádzal aj ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu, ktorým schválil udelenie príklepu vydražiteľovi podľa § 148 ods. 1 Exekučného poriadku.

Zo sťažnosti je zrejmé, že exekučné konanie na základe návrhu oprávneného bolo vedené napriek tomu, že na vykonanie exekúcie predajom nehnuteľností (zálohu), na ktoré bolo predtým zriadené zmluvné záložné právo, nemal súhlas žiadneho zo záložných veriteľov, čím došlo k nedodržaniu postupu podľa § 151h ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov (Občianskeho zákonníka) a § 61a ods. 2 Exekučného poriadku.

Podľa 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávnený je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s výkonom rozhodnutia alebo s exekúciou súhlasí.

Podľa § 61a ods. 2 Exekučného poriadku, exekučné konanie na záloh možno viesť iba vtedy, ak oprávnený je záložný veriteľ alebo ak záložný veriteľ s exekúciou súhlasí.

Zmyslom ustanovenia § 61a ods. 2 Exekučného poriadku bolo teda výslovne upraviť procesný postup súdneho exekútora, za akých podmienok je možné vykonať exekúciu na záloh.

V rozhodnutí sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 okresný súd okrem iného uviedol:
„K námietkam povinného proti udeleniu príklepu súdny exekútor uviedol, že mu bolo doručené podanie spoločnosti U., zastúpenej JUDr. P. L., toto podanie je podaním subjektu, ktorý nie je účastníkom konania a nie je ani v jeho prospech podľa listu vlastníctva zriadené záložné právo. Rovnako nebolo súdnemu exekútorovi doručené plnomocenstvo pre konanie v mene tejto spoločnosti JUDr. P. L. Do dňa konania dražby nebola predložená žiadna písomnosť o tom, že by osoba, ktorú uvádzal povinný, bola záložným veriteľom. Ďalej s poukazom na § 61a ods. 2) zákona č 233/1995 Z. z., exekučné konanie na záloh je možné viesť vtedy, ak oprávneným je záložný veriteľ. V prospech oprávneného v tomto exekučnom konaní bolo zriadené exekučné záložné právo vydaním exekučného príkazu zo dňa 24. 8. 2006 a od tohto dátumu je oprávnený súčasne záložným veriteľom povinného, čím sú splnené podmienky ustanovené v § 61a ods. 2) Exekučného poriadku. (...)

Na základe uvedeného súd potom námietky povinného proti udeleniu príklepu ako nedôvodné zamietol, keďže súd nezistil porušenie ustanovení § 134 a nasl. Exekučného

poriadku, procesný postup exekútora pri uskutočňovaní dražby predajom nehnuteľností bol v súlade s ustanoveniami Exekučného poriadku, neboli zistené žiadne vady na ujmu povinného, ktorý podal námietky.

Pokiaľ ide o podanie spoločnosti U., zastúpenej JUDr. P. L., ktoré je obsiahnuté v pripojenom exekučnom spise súdneho exekútora sp. zn. EX 179/2006, uvedená spoločnosť nepreukázala nadobudnutie pohľadávky zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 4. júla 2007 od záložného veriteľa P., spol. s r. o., N., navyše nebolo doručené exekútorovi ani plnomocenstvo pre konanie v mene tejto spoločnosti JUDr. P. L., ani žiadny doklad preukazujúci skutočnosti uvádzané v tomto podaní.

Na základe vyššie uvedeného súd potom schválil príklep udelený vydražiteľovi J. S. na dražbe nehnuteľností konanej dňa 4. 9. 2007.“

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že všeobecný súd posudzoval podanie sťažovateľa príliš formalisticky, vo svojom rozhodnutí bližšie neskúmal, či sťažovateľ je naozaj v skutočnosti záložným veriteľom na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo 4. júla 2007, a tiež nepreveril ani to, že 31. júla 2007 bol doručený na Správu katastra R. návrh na zmenu záložného veriteľa (na listine je v katastri nehnuteľností vyznačená toho istého dňa aj plomba). Takisto nebral do úvahy to, či bol už predtým daný súhlas ostatných záložných veriteľov (od 10. januára 2006). Sťažovateľ bol síce v katastri nehnuteľností zapísaný záznamom ako záložný veriteľ až 24. októbra 2007, tento záznam má však v danom prípade iba deklaratórny (evidenčný) charakter, čo znamená, že sa ním zapisujú práva, ktoré vznikli, zmenili alebo zanikli nezávisle na jeho vykonaní. Ich existencia teda nezávisí na tom, či sú alebo nie sú zapísané v katastri.

Ak sťažovateľ (i predchádzajúci záložní veritelia) nikdy neudelil súhlas na predaj nehnuteľností (zálohu) v exekučnom konaní, exekútor podľa § 61a ods. 2 Exekučného poriadku v spojení s § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka nemohol viesť exekučné konanie na záloh, a teda ani zriadiť exekučné záložné právo na záloh. Ak tak exekútor urobil (navyše bez toho, aby si overil skutočnosti uvedené v podaní sťažovateľa), porušil zásadným

spôsobom procesný predpis - Exekučný poriadok, ale aj hmotnoprávny predpis - Občiansky zákonník, čo pri svojom rozhodovaní mal okresný súd vziať do úvahy. Takýto postup by bol nielen v rozpore s uvedenými právnymi predpismi, ale by to bolo neprípustné obchádzanie zákona, ale aj v rozpore so zásadou vyjadrenou v čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa ktorej štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobe, ktorý ustanoví zákon.

Preto ústavný súd nemohol akceptovať vyjadrenie všeobecného súdu, že postup exekútora i okresného súdu bol v súlade so zákonom.

Obmedzenie rozsahu exekúcie vyplývajúce z ustanovenia § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka teda súvisí aj s hmotnoprávnou úpravou záložného práva (§ 151a nasl. Občianskeho zákonníka), ktorá posilňuje ochranu záložného veriteľa. Súčasťou tejto ochrany je súhlas záložného veriteľa s exekúciou na záloh. Tento súhlas treba považovať za súčasť vzniku práva na súdnu a inú právnu ochranu v exekučnom konaní a za predpoklad na úspešné začatie a vedenie exekúcie. Zmyslom tohto súhlasu a základným účelom obmedzenia súdnej exekúcie podľa tohto a súvisiacich ustanovení Občianskeho zákonníka je hmotnoprávna ochrana postavenia záložného veriteľa, pričom táto ochrana bola premietnutá už do predpisov procesného práva (novelou Exekučného poriadku). Takéto obmedzenia súdnej exekúcie sú prípustným prostriedkom uplatňovaným pri nútenom výkone súdnych a iných rozhodnutí (podobne aj PL. ÚS 21/00).

Ústavný súd po preskúmaní rozhodnutia o schválení udeleného príklepu zistil, že toto rozhodnutie nie je v súlade s normami hmotného a procesného práva, ktorými mal okresný súd schváliť príklep. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia nekorešponduje presvedčivo a dostatočne s výrokom rozhodnutia o schválení príklepu. Takto koncipované odôvodnenie súdneho rozhodnutia nie je zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, naopak svedčí o jeho svojvôli, zjavnej neodôvodnenosti a arbitrárnosti, čo znamená neakceptovateľnosť napadnutého súdneho rozhodnutia z hľadiska základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Požiadavky na spravodlivý proces a odôvodnenie rozhodnutí podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa zásade vzťahujú aj na súdnu exekúciu. Ústavný súd už vyslovil,

že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03).

Ústavný súd osobitne akcentuje, že je vecou súdu, aby podľa skutkového stavu veci spravodlivo zväžil pomer rizika nepriaznivých následkov spôsobených prípadným súdnym rozhodnutím o schválení udeleného príklepu o to viac, že takéto uznesenie súdu o udelení príklepu nie je napadnuteľné v riadnom inštančnom opravnom procese. Uznesenie okresného súdu o schválení udeleného príklepu musí v odôvodnení obsahovať dostatočné a relevantné dôvody, na základe ktorých je vynesené.

Okresný súd sa pri svojom rozhodovaní neriadil ustanoveniami § 61a ods. 2 Exekučného poriadku a § 151h ods. 6 Občianskeho zákonníka, a tým nechránil a negarantoval základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v rámci exekučného konania.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007, ktorým schválil príklep udelený vydražiteľovi, bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že nebol dodržaný zákonný postup exekútora v prebiehajúcom v exekučnom konaní vo vzťahu k sťažovateľovi, ktorý deklaroval, že je prednostným záložným veriteľom k zálohu. Okresný súd sa iba formalisticky vysporiadal s podaním sťažovateľa, tak že ho zamietol, pričom nebral do úvahy komplexne jeho zásadné námietky, ktoré sa následne preukázali ako oprávnené a opodstatnené.

Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol, že uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 341/2006 z 3. októbra 2007 a predchádzajúcim postupom súdneho exekútora v predmetnej exekučnej veci bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, rozhodnutie, ktorým bolo porušené základné právo, zruší (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vec môže vrátiť na ďalšie konanie [§ 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V danom prípade na ochranu základného práva sťažovateľa bolo potrebné napadnuté rozhodnutie okresného súdu o schválení príklepu zrušiť.

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy a podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa čl. 127 ods. 1 ústavy boli porušené, finančné zadosťučinenie.

Z citovaného textu ústavy a zákona o ústavnom súde vyplýva, že finančné zadosťučinenie sa môže, ale nemusí priznať. Ústavný súd je toho názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia je namieste predovšetkým vtedy, keď nie je možné dosiahnuť a doviesť ochranu porušeného základného práva iným ústavou a zákonom upraveným spôsobom, a tiež vtedy, ak bola sťažovateľovi neústavným postupom alebo rozhodnutím spôsobená reálna ujma. Podľa názoru ústavného súdu je v danom prípade ochrana práv sťažovateľa, ktorej sa touto sťažnosťou domáhal, účinne poskytnutá tým, že ústavný súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil. Preto ústavný súd sťažovateľovi požadované finančné zadosťučinenie nepriznal a v tejto časti jeho sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách požadovaných právnu zástupkyňou sťažovateľa vychádzal z ustanovenia § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd zaviazal okresný súd uhradiť trovy konania jeho právnej zástupkyňi advokátke JUDr. P. L. spolu v sume 40 856 Sk.

Pri určení sumy náhrady trov konania ústavný súd vychádzal v súlade s ustanoveniami § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk, a z toho, že za jeden úkon vykonaný v roku 2007 patrí odmena pre každého sťažovateľa v sume 2 970 Sk a k tomu režijný paušál v sume 178 Sk. Podľa tejto vyhlášky bola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony (prevzatie zastupovania a podanie sťažnosti) spolu v sume 6 296 Sk. Žiadosti sťažovateľa o priznanie trov konania pred ústavným súdom v sume 40 856 Sk nevyhovelo aj z dôvodu, že nebola vypočítaná v súlade s touto vyhláškou.

Úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. apríla 2008